

ST. + ILAV

1. aug. 1946
58. årgang
Nr. 31-32

LYSEKLOSTER:
Katolsk gjenklang
UTSYN:
Det store skille
Valfart i Luxemburg
Fra misjonsmark til
hierarki
Våre falnes minnesmerke
De kristne og jødene
Hjemme og ute **40**
øre

F
r
a
m
-
k
r
i
s
t
m
e
n
n
-
f
r
a
m

og duen et rede hvor den legger sine unger. Salig er den som bor i Ditt hus».

Grunnstenen til Lysekloster var lagt. Den sten som har båret fire århundre med alle deres gode og onde dager. Historikerne har rotet og gravet i gamle folianter og forvitrede ruiner. De vet å fortelle om bygningens stil, de sammenlikner og drar slutninger om fremmed og hjemlig innflytelse, men alt dette gir ennå ikke svar på det viktigste spørsmål: Hva har disse munkene egentlig villet her ute i ødemarken? Dette kan sies med et eneste ord: Et fristed. De var Guds stimenn som hadde rystet støvet fra sine hender. De samme lenker som syntes strålende armringer for mange av deres samtidige, så kostbare at de ikke for noen pris var villige til å gi avkall på dem.

Det er ikke noe tilfelle at den første Cistersierser-generasjon var menn av høy adelig byrd. Det vil si menn som mer enn andre var bundet av ridder-tidens strenge konvensjoner — formuende menn med rikdommens tusenfoldige bekymringer — edle riddere som kjente til il dolce amore's sarte, men ubrytelige bånd. Den unge Bernhard, deres like-mann, viste dem veien til friheten. Det fristed han førte dem til hette i folkemunnen mørkedalen. De kalte det for Clara Vallis, Lysedalen. Om ikke lenge måtte den store masse gi dem rett.

Deres ferd var ikke noen verdensflukt i misan-tropisk forstand, ikke menneskeforakt. De ville bare én ting: Guds barns frihet.

De hadde i skriften lest Herrens svar til den rike unge mann ... hvis du vil være fullkommen ... og et annet sted om det som ikke alle fatter. Fram for alt annet, Hans egen oppfordring om å komme og følge etter.

De har brent alle broer bak seg og er kommet.

Klosterlivet er det eneste organiserte forsøk som er blitt gjort om å gjøre de høyeste idealer til den direkte rettesnor for livet. Slik som lægestanden og juristen har sin oppgave, har klostret det. Å virkelig gjøre de strengeste krav — å skape et miljø — en ånd hvor mennesker med høye, men klare idealer

LYSEKLOSTER

1146 - 10. juli - 1946

Av Sogneprest Dr. G. Gorrison

Den 10. juli 1146 stod en gruppe menn ute på marken og sang den 83. salme «Ditt hus er meg kjær, Herre, min sjel higer og lengter etter Herrens forgårder. For spurven har funnet seg et hus

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 14 161.
Fromesse kl. 8,15
Levitmesse kl. 11,00. Olsokpreken.
Aftengudstjeneste kl. 19,00.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 80 868.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste bortfaller.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 42 324.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Høytidelig aftengudstjeneste kl. 18.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, Stabekk.
Soknepresten, telefon 37 735.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 74 590.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.
Prestegården, telefon 58 121.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i sommertiden.

Søndag 4. august: (8. søndag etter pinse. Dominikus, ordenstifter) Feiring av Hellig Olavs fest. Ep. Visd. 10, 10—14. Ev. Mat. 16, 24—28.

Mandag: Vår Frue av sneen.

Tirsdag: Kristi forklaring. Xystus, pave († 259). Felicissimus og Agapitus, mart.

Onsdag: Kajetan, bekjenner (1480—1547). Donatus, biskop og martyr.

Torsdag: Kyriacus, Largus og Smaragdus, martyrer.

Fredag: Johannes Vianney, bekjenner (1786—1859). Vigilie for Laurentius, mart. Romanus, mart.

Lørdag: Laurentius, martyr († 258).

Søndag 11. august: 9. søndag etter pinse. Ep. 1. Kor. 10, 6—13. Ev. Luk. 19, 41—47.

Mandag: Klara, jomfru (1193—1253).

Tirsdag: Hippolytus og Kassianus, martyrer.

Onsdag: Vigilie for Marias opp-taking i himmelen. Eusebius, bekjenner.

Torsdag: Marias opptaking i himmelen.

Fredag: Joakim, jomfru Marias far.

Lørdag: Hyacint, bekjenner (1185—1257).

Søndag 18. august: (10. søndag etter pinse). Feiring av Marias opp-tagelsesfest.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, telefon 9 028.
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, telefon 2 258.
Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

UTSYN

Det store skille

Av alle landene i Europa er det ett land som de andre har blikket særlig rettet mot med forventning og tillit: Storbritannia. Det er i dag den sterkeste makt i Europa, sentret for et verdensomspennende politisk og økonomisk system. Det har lidt mindre enn de andre store land i den annen verdenskrig. Det er på en enestående måte nær knyttet til stormakten på det nordamerikanske kontinent. Like viktig som disse materielle faktorer, er den form for engelsk tradisjon som får et nesten ubevisst utslag i aktiv good-will og i en positiv politikk når det gjelder å fremme livsvilkårene også for andre enn dem selv. Det tar store inngrep for givet.

Dette er en tradisjon som i Englands modernere historie som stor industri- og sjøhandelsmakt på naturlig måte vokste ut fra landets tidligere historie, den gang engelskmennene kjente seg selv som en provins i kristenheten og var seg bevisst sitt medlemskap i et større samfunn enn det som nasjonen og staten utgjør. Av alle de mange fordeler som fulgte de nytteløse forsøk på å opprette et absolutt monarki etter renessansens og reformasjonens linjer, var det få som var viktigere enn det at landets nasjonale utvikling unngikk å gå opp i politiske retningslinjer og sympatier knyttet til et bestemt dynasti eller statsapparat. Den engelske nasjon var sammensatt av folk som følte seg som individer med krav på å ha våkne interesser for andre land, til å blande seg med dem og konkurrere med dem på en ganske annen måte enn andre folk.

Gjennom hele det nittende århundre forfektet engelskmennene både en politisk og økonomisk lære som de selv trodde på og som de gjorde sitt beste for å oppmuntre andre folk til å ta opp. Men i dag står de samme engelskmenn, trass i all materiell makt og trass i deres posisjon blant de «tre store», i temmelig alvorlig grad isolerte overfor de dypere og mer fundamentale ting som foregår på kontinentet. Stillingen kan kanskje best karakteriseres når en sier at det store spørsmål i Europa i dag er et åndelig spørsmål, kjent som et sådant på begge

sider av de kjempende krefter, og at lederne og utøverne av Storbritannias politikk ikke liker å se spørsmålet i klare ord, men prøver konstant å se det innenfor politiske og økonomiske kategorier som dårlig svarer til selve problemet. Det virkelige spørsmål i dag er: skal en åndelig eller en materialistisk livsanskuelse dominere staten, oppdragelsen og kulturen? Sammen med den som går inn for den materialistiske vei, går naturlig nok forkjemperne for en fullstendig kontroll fra de styrendes side av menneskelivet, ledet som de er av sitt ynkelige syn på selve menneskenaturen. Dette tvinger politikken mer inn på livet enn det gjorde den gang politikk var et engere begrep.

Overalt grupper opposisjonskreftene mot denne østlige totalitære flopp omkring den Katolske Kirke, den store forfekter av mennesket som et åndelig vesen og en forfekter som virker ut fra en institusjonell plattform, med organisasjon og en tradisjon for handling som i lange tider har vært regjeringers store mål å få bukt med. I land etter land blir stillingen mer og mer lik: oppgruppingen av marxister og kristne. De kristne er for størstedelen katolikker, men ingen steder er det tale om bare katolikker, men i kristen allianse med protestantene og ofte i nært samarbeid med de liberale som ønsker å kjempe for de samme verdier. For en kan trygt si at for øyeblikket er der få folk på kontinentet som er blitt tilbake i den sinnenes forvirring som på så farlig vis preger Storbritannias og Sambandstatenes «sen-kristne», kristne som har arvet og blåøyet tror på et menneskesynspunkt hvis teologiske opphav de har glemt, og som innbiller seg at denne åndelige vurdering og den lov som knyttes til den, kan forsvares og er best forsvart gjennom en konsentrasjon om de rent materielle bekymringer og en økonomisk, ja klassekamplysten holdning til politikken.

Denne tragiske forvirring, resultat av en ofte umedviten materialisme til og med blant bekjennende kristne, har gang på gang ført til en forferdelig misleding av sympatier og hjelp, og har fått dem til å støtte på gale siden. Så den blotte idealisme som finnes i den britiske arbeiderbevegelse, blir stadig misbrukt til inntekt for som er den nakne virkelighet: mørkets makter og de verste fiender av de menneskehetens idealer som appellen deres gjelder.

Det har vært et instinktivt ønske «å finne ut» at de dominerende krefter på kontinentet er sosialistiske par-

kan finne støtte hos hverandre. Klosterlivet legger nok sterke bånd på den enkelte, men disse er ikke på langt nær så stramme som de moten, etiketten, eien-dom, erotikken legger på menneskene.

Ikke alltid har det lyktes. Det har også vært tider da det som klostret ville utestenge atter trengte seg inn gjennom bakdøren. Når menneskene sviker blir det i regelen ikke så fort glemt. Det blir omhyggelig oppteget i rettsprotokollen, er alltid takknemlig stoff for historiens chronique scandaleuse (cfr. striden om laksetrappen som vil bli minnet så lenge en bokstav om Lysekloster er igjen.) Den langsomme vekst i det gode unndrar seg som regelen historikerens granskende blikk. Om Lysekloster vet vi ikke så svært meget. Det kan være et rent

tilfelle, det kan også bety et godt tegn. Hvorfor ikke det siste?

10. juli minner oss om at det fantes idealister i verden — små jordflekker, lyse daler i en mørk verden, hvor godhet og fromhet kunne trives hånd i hånd med et uhyre arbeidsomt og nyttig liv. Hvis det kunne den gang, hvorfor ikke også nå? Finnes det forresten ikke den dag i dag slike steder midt i storbyene og helt ved Himmalayas rand hvor det muligens er lettere å finne Gud enn i menneskevrirmlen. Har disse menn den gang, etter å ha funnet sin Gud, kunnet spre den stille lykke omkring seg, hvorfor ikke også i vår tid? Sett med slike øyne blir Lysekloster ikke bare et minne, men et Kapp Det Gode Håp i en ulvetid.

På valfart i Luxemburg

Brev fra Anton Taxt.

Det lyder kanskje pretensiosøst å tale om et helt folk på valfart når det gjelder et så lite land som storhertugdømmet Luxemburg med sine tre hundre tusen innbyggere. Men sikkert er det at de menneskemengder som hver dag i de to siste ukene av mai har fylt byen Luxemburgs vakre katedral, omfattet flertallet av landets befolkning.

De fjorten dagene var viet Guds hellige mor Maria som luxemburgerne høytidelig har kåret til sitt lands åndelige mor og beskytterinne under tittelen «Consolatrix Afflictorum», på norsk «De bedrøvedes Trøsterinne». For luxemburgerne har navnet en spesiell kjær klang, og det er nøye knyttet til fyrstedømmets historie. At navnet har en stor plass i folkets bevissthet og fromhetsliv, legger luxemburgerne tydelig for dagen under den årlige og landsomfattende valfart til nådebildet av «De bedrøvedes Trøsterinne».

Denne ekte katolske og luxemburgiske hyllest til Guds Mor skriver seg fra det syttende århundre. Da kom jesuittene til landet, og de arbeidet intenst for å utbre andakten til Maria. Særlig ivrig var pater Brocquart som i 1625 la grunnsteinen til et eget Mariakapell.

Imidlertid støtte han på mange praktiske vansker, særlig fra statsmyndighetenes side. Selv ble han smittet av pest, den fryktede og kjente «Svartedauen». Men pateren tapte ikke motet, og han lovt at han tross alle vansker skulle fullføre sitt verk, dersom han ble frisk igjen. Menneskelig sett hadde han ingen sjangser, men på Marias forbønn skjedde underet, og han ble frisk i løpet av tre dager.

Kort tid etter innviet pater Brocquart kapellet, og i høgkoret stilte han en statue av Maria med Jesubarnet. Den var skåret ut i tre og ble funnet i byens omegn. Ingen kunne si hvor statuen var kommet fra, og det er og blir et mysterium. Men det er et faktum at det i løpet av kort tid hendte flere uforklarlige under ved dette nådebildet. Det er selvsagt at disse kjensgjerninger, som folk selv var vitne til, gjorde et sterkt inntrykk på dem. De begynte nå å forstå hvor megen nåde Frelseren har

gitt sin Mor å forføye over til beste for menneskene.

Det kom derfor ikke uventet at byen og festningen Luxemburg i 1666 valgte Maria til sin beskytterinne, og tolv år senere kåret hele landet henne til sin vernehelgen. Om ikke lenge sto det i hver eneste kirke og kapell en kopi av den omtalte Mariastatuen, som nå ble flyttet fra sin opprinnelige plass og stilt over høgalteret i Luxemburgs domkirke. I året 1669 gav erkebiskopen av Trier «De bedrøvedes Trøsterinne» en spesiell festdag med høgtidelig oktav og eget officium. Festen ble fastsatt til fjerde søndag etter påske.

Slik gikk det til Maria holdt sitt høgtidelige inntog i alle luxemburgeres hjerter og hjem. Der har Hun fremdeles sin plass og i den senere tid i sikkert sterkere grad enn før. Det kan en lett forstå når biskopen for en del år tilbake måtte utvide oktaven til en dobbelt-oktav, det vil si 16 dager, da tilstrømmingen av pilegrimer økte fra år til år.

Heller ikke «seiersoktaven 1946» stod tilbake for noen tidligere. Den ble åpnet i katedralen søndag 12. mai med pontifikalandakt og preken av Biskop Philippe av Luxemburg, i nærvær av H. K. H. Storhertuginne Charlotte og statens og byens autoriteter. Kirken var enestående vakkert utsmykket, blant annet med de luxemburgiske farger og våpen. I koret foran høgalteret var reist det tradisjonelle votivalter av smijern i barokkstil, et helt storartet mesterstykke i smikunst fra 1776. Over alteret troner statuen av Guds Mor. Den er omtrent 1 meter høy og fremstiller himmeldronningen kronet med et dobbelt diadem, symbolet på hennes guddommelige moderskap og rene jomfruelighet. Slik hilser hun de tusener av pilegrimer som kommer for å bringe henne sin hyllest og bønn. Pilegrimene kommer fra alle kanter av landet, og allerede om midnatt begir valfartsprosjesjonene seg av sted til hovedstaden. Mange må gå opptil 6 og 7 mil før de når fram, men hvor gjerne bringer de ikke dette offer! Stor er deres triumf når de er fremme ved femtiden om morgenen. Da drar de gjennom byen, idet de

tier, men det har falt tungt å finne ut at de er *katolske* partier. Det har vært velkomment å ligge på utkikk etter skjulte reaksjonære krefter og la enhver form av konservativ føling rettferdiggjøre sin egen skuring; mens ute på kontinentet regnes den grelleste vantro ikke engang til minste miskreditt hos en sosialist.

Men det er en annen side som i denne forbindelse er verd å legge merke til ved det britiske folk. De eier en evne til å proklamere og ha en ærlig mening med en rekke idealer, internasjonale og nasjonale, som er en direkte følge av en kristen fortid og teologisk betinget; idealer som ikke har stått opp andre steder og er til ære for den europeiske og vestlige sivilisasjon som nå er spredt over hele verden. Troen er blitt vraket, og kulturen er i ferd med å gå under. Og England evner ikke å se sammenhengen! Det er det virkelige bilde av hva som foregår, og svakheten, ofte den totale mangel på reaksjon i England overfor det slag om kristendommen som ut-

kjempes på kontinentet, er av vidtrekkende og illevarslende art. Et av de mange tap som merkes etterat den gamle engelske vakre vanen, å lese og kunne sin bibel, er svunnet hen, er den konklusjon som de gamle engelskmenn, katolikker og protestanter, alltid dro som en selvfølgelighet: tanken på frafall i troen ble som regel fulgt av nasjonalt forfall; at nasjon etter nasjon gikk under etterat de hadde fornektet det første Guds bud og falt inn i agnostisisme, og at den førkristne historie for en stor del var en beretning om denne tragiske vekselang som lød over folk etter folk, mens andre raser ble brukt som redskap til å bringe dem troen tilbake.

Hvis England så Europa klart og uhildet i øynene, skulle det sikkert følge den Katolske Kirke med åndelos bevakethet, vel vitende om at nasjonens liv og død og skjebnen til utallige mennesker avhenger av utgangen denne kampen får, skriver «The Tablet».

ber høyt sin rosenkrans, for til slutt å sikre seg en plass i katedralen. Klokken 5,30 begynner høgmessene for de forskjellige menigheter og foreninger. Henimot kl. 12,30 er den siste gudstjeneste slutt, og inntil da er det ikke en tom plass i kirken.

Klokken 14 begynner andakten for de syke, en velkommen anledning for pilegrimene til å be om helbredelse for sine lidende medmennesker, det være på sjelen eller legemet. Lørdag i den annen oktavuken ble de syke selv brakt til katedralen for å delta i andakten og be om lindring for sine lidelser. Presten gikk da fra bære til bære og velsignet de syke med det Allerhelligste Sakrament. Det sier seg selv at det var et gripende syn, og en syntes faktisk å høre de lidende mennesker rope: «Jesus, du Davids sønn, forbarm deg over oss, hvis du vil kan du gjøre oss frisk igjen!» I de senere år har det ikke hendt noen underfulle legemlige helbredelser. Derimot er det mange som har funnet tilbake sin tro, etterat de ofte i årevis har vært borte fra Kirken. Et slikt under er det langt større grunn til å glede seg over og takke Guds Mor for.

Den offisielle hyldningsandakt til landets «Trøsterinne» fant sted hver ettermiddag klokken 16. Biskopen selv pontifiserte og en prest preket. Den musikalske assistanse under oktavgudstjenesten ble besørget av domkirkens Ceciliakor, som består av femti utvalgte mannsstemmer. En prestasjon av rang utførte koret i pontifikalmessen den siste oktavsøndagen, hvor storhertuginnen med familie, den pavelige nuntius i Bruxelles, generalvikarene fra nabobispedømmene og tallrike pilegrimer fra Frankrike og Belgia deltok.

Prosesjonen ble åpnet av skolebarna. Deretter fulgte et utall av foreninger, høgre skoler osv. Alle deltagerne bad rosenkransen i fellesskap. To timer varte denne delen av kortesjen, før den hadde passert katedralen. Da kom en avdeling soldater og en flokk hvitkledde barn i spissen for statuen av «De bedrøvedes Trøsterinne», båret under en baldakin av byens geistlige seniorer. En hellig stillhet bredte seg overalt hvor nådebildet passerte, og alle blottet sine hoder i ærbødighet for landets åndelige mor og verner. Like etter fulgte seminaristene, de øvrige geistlige og sangkoret. Klangen fra mange klokker meldte nå at Sakramentet nærmet seg, og Kristus «Verdens Lys», i den gylne monstrans ble båret av Luxemburgs overhyrde. Bak Sakramentet gikk æresfølget som bestod av storhertuginnen med gemal, arveprinsen og hans søsken. I deres spor fulgte representanter for stat og regjering med statsminister Dupong i spissen. Sammen med folket bad de sin rosenkrans, og fra de tusener av leper steg hvert «Hil deg, Maria!» som et brus til himmelen. Etterat Biskopen hadde gitt den sakramentale velsignelse ved det fjerde og siste stasjonsalter, vendte prosesjonen tilbake til kirken, hvor Sakramentet og nådebildet ble satt på votivalteret mellom et vell av blomster og brennende lys. Som en inderlig takk til Vårherre for all den nåde det luxemburgiske folk og land hadde mottatt, sang pilegrimene den gamle kirkelige lovsang «Te Deum», som også betegnet sluttseglet på oktaven 1946.

En kan være overbevist om at de bønner som er blitt sendt opp til Guds Mor i løpet av oktaven, har gitt luxemburgerne uanede nådeskatte. Men de har også den rette kjærlighet til Maria og fast tillit til den makt Hun har over sin guddommelige Sønnns hjerte. De vet at Han ikke nekter sin Mor det, Hun ber Ham om.

Til messe i fjellbygden

Det er høysommer med søndagsstillhet over bygden. Ingen klokke kaller til kirke i den årle morgen, for det er messefall i soknet i dag. Den gamle ærverdige kirken er lukket og låst.

Men hør, du ensomme vandrer som allikevel har begitt deg på kirkesti, lyder det ikke en fjern klang mellom fjellene? Er det et ekko fra fordums dager, fra Hellig Olavs klokker, som engang tonet gjennom dalen til høymesse og til fromesse, hver dag uten messefall, som lyder for ditt innere øre? Eller er det en drøm at du går her til katolsk messe, 400 år etter at den siste klokken forstummet fra fedrenes gamle kirke?

Du moter ikke en sjel på din kirkevei, for det er bare du som kan høre den kallende klokkeklang. Veien er lang og bratt. Høyt oppe i lien ligger Hellig Olavs kirke i dag, det lille yndige kapell hos en elskverdig trosfelle, som samler stedets katolikker til gudstjeneste. Snart er hele menigheten til stede, fem kommunikanter i alt. To er kommet ned fra fjellet og to fra bygden.

Alteret er vakkert smykket med markens ville flora. Den milde, krydrede sommerluft strømmer inn gjennom den åpne dør og fyller kirkerommet med en duft som av røkelse og myrra.

Den norske presten, som er på besøk, leser messen — med husets frue som sakristan.

Høytid og fred senker seg over sjelen og løfter den opp mot de evige høyder i tilbedelse og takk, fordi den har funnet veien tilbake til moderkirken. Den som er bygd på klippen og vil trøsse alle tiders storm og bølgeslag, den evig uforanderlige, trygge havn.

Etter messen blir alle invitert til frokost hos den elskverdige vertinne, som i sannhet har opprettholdt tradisjonen fra de gamle sagakvinner, hva gjestfrihet angår!

Man følte seg hensatt til kirkeliv i de første kristentider med fellesskap og glede over somværet.

På alles vegne tør den fremmede gjesten bringe vår kjære trosfelle en varm og hjertelig takk for et skjønt og uforglemmelig minne, og for den fine og stillferdige misjon hun utøver gjennom sitt «fjellkapell» og sitt hyggelige og gjestfrie hjem.

Sunniva.

Takk!

For alle blomster, telegrammer og gaver, som ble meg så rikelig til del på min 60 årsdag, takker jeg hjerteligst. Takk også til «St. Olav» for all velvilje. Gud velsigne dere alle.

OLAF B. OLAFSEN.

Her slår det meg uvilkarlig at vi norske katolikker har noe å lære av det luxemburgiske fromhetsliv. Vi har sterk tendens til å stille Guds Mor for meget i bakgrunnen. Årsakene til det kan være forskjellige, og det er unødvendig å omtale dem nærmere.

Anton Taast.

De kristne og jødene

Arnold Lunn's artikkel her i bladet nylig fikk meg til å minnes en samtale jeg hadde for en del år siden, lenge før den siste krig.

Jeg satt i en jernbanekupé sammen med en mor og hennes voksne sønn. Begge var jøder. Begge høyt kultiverte. Han en lovende kunstner og katolsk konvertitt. Hun meget religiøs, søkende, men sterkt bundet til sin jødiske «barnetro». Han var en av de mange som siden endte i nazismens gasskamre. Hennes skjebne er meg ukjent.

Samtalen dreiet seg om religionen og jødefolkets skjebne gjennom tidene. Det tradisjonelle spørsmål falt meg på leppene: «Hvorfor ser dere ikke i folkets merkelige og ofte så ulykkelige skjebne et fingerpek, en dom over folket fordi det ikke har tatt imot Messias? Var det i grunnen ikke naturlig at dere, rett opplyst, tok imot troen på Jesus Kristus?» «Dette spørsmålet har beskjeftiget meg meget og mange av mitt folk med meg,» svarte hun. «Ennå har jeg ingen klarhet. Men jeg tror på den allmektige Gud. Ham stoler jeg på. Mere kan jeg i øyeblikket ikke si. Men,» fortsatte hun, «kan De på Deres side gi meg svar på hvorfor så få kristne tenker på hvor ganske annerledes jødefolkets skjebne hadde vært og ville være i dag dersom det ikke så titt og så ofte hadde vært forkynt: Jødene er det av Gud forbannede folk? Med andre ord: Hva er det som har rammet oss? Er det Guds fordømmelse? Eller er det de kristnes? Jeg er selv ikke klar her. Jeg dømmer ikke de kristne. Men sikkert er det at den kristne bevissthet om at vi er fordømmelsens folk ofte, å så alt for ofte, har vært den forutsetning forfølgerne bygget på under sine progromer og gav dem sin unnskyldning. Hitler bruker den som påskudd nå.»

Det var alvorlige ord. Vel verd å overveie etter alt som siden er skjedd og under den hårde kamp jødene har for sin fortsatte eksistens.

De kristne som omtaler jødefolkets skjebne har ikke til hensikt å legge sten til byrden for verdens mest ulykkelige. Men mon de husker en liten episode i Jesu liv? Det var engang Frelseren med sine disipler på en vandring kom forbi en blindfødt mann. Disiplene spurte ham da: «Er det han selv eller er det hans foreldre som har syndet siden han er født blind?» Hva svarte Jesus? «Hverken han selv eller hans foreldre har syndet. Men han er født slik for at Guds gjerninger skal åpenbares på ham.» Og med de ord er det at han gjør den blinde mann seende. (Joh. 9, 3—4)

I dybeste grunn kjenner vi ikke de planer den allkjærlige Gud har med det jødiske folk og dets enkelte medlemmer. Derfor skal vi vokte oss for ved ukritisk å følge en «kristelig fordømmelses parole» å legge sten til byrden for vår ulykkelige neste, den stakkars forfulgte jøde. Det er det kristne samfunns oppgave ikke å peke på dommen, men av all evne å hindre de «dømtes» urettferdige skjebne. Det må vi ikke minst tenke på i disse dager da jødespørsmålet i jødernes gamle land er så brennende aktuelt.

H. Kielland Bergwitz.

Fra misjonsmark til Hierarki

Ved et dekret fra Propaganda-Kongregasjonen som ble offentliggjort den 23. mai d. å., er et biskopelig hierarki opprettet i Kina. Et dekret av 11. april gikk ut på at 20 nye kirkeprovinser ble opprettet med 79 bispeseter underordnet 20 erkebispeseter. Der gjenstår 38 aposoliske prefekturer som ikke er inkludert i hierarkiet. Den kinesiske biskop Mgr. Tien blir erkebiskop av Peking og får som den første representant fra det fjerne Østen sete i kirkens høyeste råd, kardinalkollegiet.

Konsistoriet fra februar måned d. å. som gav Kina den første representant i Kardinalkollegiet, gjorde et ualminnelig sterkt inntrykk på det kinesiske folk. Det beseglet en radikal forandring i holdningen overfor den Katolske Kirke, ja, åpnet nye, veldige perspektiver innen misjonsverdenen. Handlingen symboliserer ikke bare tydelig Kirkens universalitet og overnasjonalitet, men det stadfester det lange evangeliseringsverk som har funnet sted i landet og faller beleilig sammen med den nye starten Kina nå gjør når landet skal gjenreises etter krig.

Sett fra historisk synspunkt er det klart at disse vidtrekkende beslutninger fra den Hellige Stol må sees på bakgrunn av den indre utvikling i misjonsvirksomheten. I de 363 år som er gått siden den store misjonæren jesuittpateren Mathias Ricci kom til Kina i 1583, har arbeid og offer hos kristne helter og martyrbloed fylt noen av de mest lysende sider i den kjempende Kirkes historie. Det gikk opp og ned i disse tre og et halvt hundreår, særlig fra midten av det 16. til midten av det 17. århundre. Men troen bredte seg jevnt takket være den stadige tilgang på misjonærer. Etter jesuittene kom dominikanerne, fransiskanerne, augustinerne og det parisiske misjonsselskap — alle i løpet av det 17. århundre. De paktene som ble undertegnet med vestmaktene etter den anglo-kinesiske krig i 1842, påla religiøs toleranse, og således kunne nye misjonsenheter rykke ut i marken, deriblant det milanske misjonsselskap, De La Sallebrødrene, det Guddommelige Ords Forbund — som kardinal Tien hører til —, trappister og andre.

Men i det mest kritiske øyeblikk i Kinas misjonshistorie, da forfølgelse satte inn, måtte kineserne unnvære all hjelpen fra de utenlandske misjonærer, og da var det Kinas egne prester som brakte Kirken trygt gjennom stormen og hentet kraft for arbeidet videre fra en lang rekke martyrer blant prester og legfolk.

Misjonsarbeidet gikk imidlertid betydelig fram i hvert henseende etter Boxer-episoden i begynnelsen av dette århundre. Det mandsjuriske keiserrike som endte i knall og fall i 1912 — kjent for sin fiendtlige holdning overfor kristendommen — og den forbausende kulturelle utvikling som fant sted, forberedte det kinesiske samfunn for Pave Benedikt XV's og Pius XI's langsiktende rundskriv (encyklika), henholdsvis *Maximum illud* og *Rerum Ecclesiae*, som begge gav slik en sterk og levende impuls til den latente misjonskraft. Det første plenar-konsil i Kina fulgte kort etter, ledet av erkebiskop Celso Costantini, den første apostoliske delegat i Kina. Det samlet seg om en enhetslig utvikling av misjonsvirksomheten, koordinering av de forskjellige tiltak, oppretning av epi-

skopatet i Kina og en organisering av prestekollegiene. Pius XI kronet konsiliets arbeid da han personlig vigset de første seks kinesiske biskoper i 1926.

Hvordan er stillingen i Kina i dag? Skjønt der bare eksisterte 41 kirkeprovinser eller områder i 1900, er der nå ikke mindre enn 138, og av disse er 28 overlatt helt til innfødt kinesisk sjelesorg og 21 er styrt av kinesiske biskoper. Der er i dag 33 misjonsinstitusjoner ledet av prester, mot 10 i 1900, 6 ledet av legbrødre, 58 av misjonsøstre og andre 60 av kinesiske nonner. Det totale antall prester teller 3064 utenlandske og 2073 kinesiske, mot 470 ved siste århundreskifte. De 2 millioner katolikker fra 1921 har vokset med halvannen million, ja medregnet de som ennå venter på å bli opptatt i Kirken, kan Kinas katolske befolkning i dag regnes for nær opp til 4 millioner. De fremtidige biskoper og prester av deres egen stamme som videre vil ta hånd om disse katolikker, får sin utdannelse i 16 kollegier med 1164 studenter og 108 seminarer med 5386 studenter. Der er to katolske universiteter og et universitets-institutt som er besøkt av 3689 studenter og utgjør en solid basis for katolsk kultur. Der er 14 058 skoler av alle grader som er besøkt av noe sånt som 470 000 elever.

Sett slik i fugleperspektiv viser Kirken i Kina tilstrekkelig klart at den har skutt faste røtter på relativ kort tid. En nærmere undersøkelse viser at på mindre enn et halvt århundre, ja på mindre enn en generasjon, i krigsår uten muligheter for noen misjonskampanje, har Kina kunnet notere et fremskritt på like fot med hva som hadde tatt tidligere misjonærer tre hundre år å oppnå. Alene dette faktum har skaffet den Hellige Stol en lang rekke problemer. Den har sett fremskritt kurven anta veldige proporsjoner, men det som har gjort mest inntrykk, er den rent generell psykologiske, sosiale og kulturelle stilling hos det folk der et slikt fremskritt har funnet sted og fremdeles fortsetter. Det betydningsfulle tegn på at en forandring har funnet sted i kinesernes kulturelle og politiske anskuelse i alminnelighet og hos de «høyere klasser» og deres mest fremragende personligheter som f. eks. marsjall Chiang Kai-shek, er deres godtagelse av kristne prinsipper som forenlige med deres flertusenårgamle sivilisasjon. Dette gir grunn til en stor optimisme om Kirkens fremtid i Kina.

For å svare til tidens krav og opportune omstendigheter, måtte Kirken i Kina forlate den juridiske umyndighetsstatus som bestod. Kardinal Tiens utnevning ble derfor ganske riktig sett ikke bare som en hyllest til en ærerik fortid og som en anerkjennelse av den fundamentale endring som har funnet sted i Kinas religionsforhold, men også som et avgjørende skritt fram mot løsningen av det akutte og grunnviktige problem som gjelder hierarkiet. Bare gjennom et regulært opprettet hierarki, med dets fulle ansvar og myndighet, kan hele misjonsvirksomheten i et land bli sveiset sammen til en samlet organisk og uimotståelig kraft i apostolatet for Kristi Kongedømme. Ved en flott handling båret av apostolisk mot har den nuværende Pave løst Kinas problem. Peter har talt, og Kinas apostoliske Vikarer er blitt erkebiskoper og biskoper i et nytt hierarki, som setter den unge kirke i det gamle Kina på juridisk likefot med alle eldre kristne kirker.

Noen ord om bibelen

Bibelen er ikke en bok, men en samling av bøker, satt sammen av mange forfattere i den lange tidsperiode fra ca. 1200 før Kristus til nesten år 1000 etter Kristus.

Skriftene inneholder alle slag av litteratur — historie, poesi, doktriner, profetier, memoarer og brever.

Det var den katolske kirke som samlet disse skriftene, og den framholder at disse bøker atskiller seg fra alle andre bøker, idet de er skrevet ved Guds inspirasjon.

Dette betyr, som pave Leo XIII sa: «Ved overnaturlig kraft beveget og drev han forfatterne til å skrive, — han var så nærværende hos dem, at de ting han bod dem, — og bare dem, forstod de for det første riktig, og dernest var de villige redskaper som skrev som troende, og uttrykte seg i passende ord og med ufeilbar tro.»

Selv om de hellige skrifter har mange forfattere, har de således alle Gud som sin prinsipielle forfatter, — og det som St. Paulus sier om det gamle testamente, gjelder for dem alle, — at de « — — ble skrevet til vår belæring.»

HVORDAN SANNHETEN BLE GJORT KJENT.

Alt dette betyr dog ikke at Guds åpenbaring til menneskene skjedde først og fremst ved disse bøkene. De er mer en opptegnelse av Hans åpenbaring, enn de er selve åpenbaringen.

Fra begynnelsen av har Gud brukt å ytre sin vilje gjennom utvalgte mennesker.

Han åpenbarte seg selv først til Adam og Eva i deres uskyldstilstand.

Senere valgte Gud ut en bestemt nasjon, jødene, som han sendte lovgivere, lærere og profeter til. Gjennom disse gjorde han seg selv kjent etter hvert, slik at fra denne nasjon skulle sannheten komme til hele verden når den passende tid var inne.

Mange århundre etter denne foreløpige opplysning og undervisning, gjorde Gud seg selv tydelig kjent ved sin legemliggjorte Sønn. Hans lære ble supplert av apostlene, som mottok sannheten gjennom den Hellige And.

Og så endelig kunne kirken, stiftet og utsendt av Kristus gå ut å lære alle folk, — og gjennom tidene ble sannheten åpenbart gjennom dem.

Apostlene og deres etterfølgere lærte hovedsaklig ved det muntlige ord og overleverte det åpenbarte Guds ord som var gått til kirken som den autoriserte lærer.

NOE ER SKREVET.

Imidlertid var også meget av Guds åpenbaringer skrevet ned.

Således skrev Moses loven som Gud hadde gitt ham for å gjøre kjent for folket. Han og andre skrev beretningen om Guds inngrep hos menneskene, og især hos det utvalgte folket. Profetene skrev også mange av sine profetier, — kong David og andre skrev de inspirerte salmer og hymner som de hadde komponert.

Senere skrev evangelistene memoarer om Vår Herres liv og virke, og apostlene lærerike brev til de forskjellige kirker.

Alle disse skrifter ble anerkjent av kirken som skrevet ved Guds inspirasjon, og ble således omsorgsfullt tatt vare på, skrevet av og sendt ut.

Dette utgjør bibelen, som like fra begynnelsen av har

vært høyaktet av kirken som bekreftelse på og supplement til dens muntlige lære.

Herren selv lærte muntlig. Vi kjenner bare ett tilfelle hvor han skrev noe ned, og det var skrevet i sand!

Heller ikke bød han apostlene å skrive sitt budskap ned. Han befalte dem å gå ut og lære på samme måte som han selv hadde gjort.

Det er jo så at senere skrev flere av dem noe av Herrens lære ned, og annet som de hadde lært gjennom den Hellige Ånd. Men skrivning var ikke deres første metode, og det er helt sikkert at de ikke har nedskrevet *alt* det Herren lærte.

HVORDAN BIBELEN HØYAKTES.

Det er selvfølgelig vår plikt som katolikker å holde bibelen høyt, ikke bare som en autoritet vi bygger vår tro på, men som Guds levende ord. Den må høyaktes og leses stadig og studeres av de troende som vil vokse i kunnskap og kjærlighet til Gud.

For 50 år siden skrev pave Leo XIII sin berømte encyclica «*Providentissimus Deus*» som gjaldt studiet av den hellige skrift. Vår nuværende pave har som kjent nylig skrevet en annen, «*Divino Afflante Spirito*», hvor han insisterer på og supplerer sin forgjengers encyclica.

Her sier han: «Kristus, frelsens opphav, vil bli bedre kjent av menneskene, mer brennende elsket og mer trofast etterfulgt jo mer de drives av en ivrig trang til å kjenne og meditere over den hellige skrift, især det nye testament.»

Og han gjenkaller de ord som ble skrevet for femten hundre år siden av den store forsker og bibelkommentator, St. Jeronimus:

«Om der er noe som kan gjøre en mann klok i hans livstid og lære ham sinnsro midt i verdens dysterhet og forvirring, mener jeg det er kunnskapen om og andektig fordypning i den Hellige skrift.»

OPPROP:

Minnetavle over falne norske katolikker

Under krigen var det en rekke norske katolikker som gav sitt liv for vårt land for at vi kunne få vår frihet tilbake, frihet til å tro, frihet til å lede vårt eget land.

De falt under krigen i Norge, i handelsmarinen, i våre væpnede styrker utenfor Norge, i tyske konsentrasjonsleire og på hjemmefronten.

Vi skylder dem at deres innsats ikke glemmes og at deres minne hedres.

Dette mener vi bør skje på den måte at vi i St. Olavs kirke i Oslo anbringer en minnetavle over våre falne trofeller.

Vi vil oppfordre alle til å yte et bidrag til denne minnetavle.

Bidrag kan sendes til dette blad. Kvittering for mottagelsen vil komme i «St Olav».

Oslo, 15. juli 1946.

Fru Elisabeth Sinding.

Stortingsmann Carl P. Wright, kapteinløytnant.

Åxel Kollerud, arkitekt.

Anbefales på det beste.

Oslo, 16. juli 1946.

† Jac. Mangers, biskop av Selja.

R. I. P.

Søster M. Dorothea f. Nacke

Et stort tap, en tung sorg har i disse dager rammet St. Josefsøstrenes Kongregasjon i Norge. Uventet og voldsomt er en av deres kjære på et lite øyeblikk blitt revet ut av rekkene; en lykkelig ordenssøster i sin beste alder, som var full av virkelyst og livsglede, og som etter menneskelig beregning ennå hadde et rikt og langt livsprogram å oppfylle. Så kom altså døden, brått og uhyggelig i de ytre omstendigheter, og rev henne bort torsdag den 18. juli.

Søster Dorothea, født Nacke, kom fra et ekte katolsk hjem i Westfalen. Siden 1935 omfattet hun Norge som sitt annet fedreland, og viet det sine evner og krefter, sine bønner og offer. Alle disse årene har St. Josefs Institutt i Oslo vært utgangspunktet for hennes nidkjære virksomhet. Særlig kjent og skattet var søster Dorothea som sakristansøster i St. Olavs kirke. I sin tale ved den høytidelige rekviemmesse den 23. juli ga soknepresten, pastor Sund, så vakkert uttrykk for dette: «Med stille og kjærlig omsorg har søster Dorothea i en årrekke vært vokter og verner av vår kjære soknekirkes, av altrenes, vår Herres tabernakels pryd. Hun har kledd kirken til fest og kledd den til sorg. Daglig var hun opptatt i sin privilegerte stilling, så skjønn for Gud, så skjønn for mennesker, et liv i intim forening med den Allerhøyeste i det Hellige Sakrament; et sant offerliv for Herren, med ingen annen glede enn bønner og den fromme kallsgjernings tjeneste, den gode samvittighets fred og det sikre evighetsbåp.» — Karakteristiske ord, nettopp slik var den kjære avdøde sakristansøster. Og taler en med søstrene på St. Josefs Institutt om deres avholdte medsøster, som de alle sørger over, da får en bare dette ene svaret: «Vår kjære søster var alt for alle, fordi hun forstod kunsten å glemme seg selv.» Og dette ydmyke, skjulte offerliv fra morgen til kveld ga seg ikke uttrykk i mange og store ord; men i et kjærlig smil og en hjelpsom hånd som alltid var rede

til å tjene andre. Alle måtte bli glad i den gode, selvforbyggende ordenssøster, som virket mer i gjerning enn ved ord, og som nettopp i dette daglige offerliv fant sin høyeste lykke.

Intet under at søster Dorothea hadde kronen så tidlig ferdig. Hennes aks var modent for himlen; det bar sine hundrefold, da høstens Herre kalte henne til seg. Selv om døden kom uventet for søster Dorothea, så fant den henne ikke uforberedt. Hun var våken, og hennes lampe var fylt med kjærlighetens olje da ropet lød torsdag den 18. juli: «Se, Brudgommen kommer!»

Det er vakkert å minnes at søster Dorotheas siste gjerning her på jorden var en barmhjertighetsgjerning mot en syk, gammel søster. Fra sykeværelset tar hun ett skritt til heisen — hennes siste kjærlighetsskritt på livets vei. Foten trår feil mens hennes fromme sjel faller i den barmhjertiges Frelsers favn. Og det første ord hun fikk høre i evighetens land, var sikkert dette: «Hva du har gjort mot den minste av mine brødre, det har du gjort mot meg. Kom og ta det rike i arv som er holdt rede til deg fra verdens grunnvoll ble lagt.»

Frk. Ebba Erichsen

in memoriam

For en stund siden ble det tatt et interiørbilde av St. Paulskirken. Om det var et tilfelle eller gjort med vilje, vet jeg ikke, men den som kom med på fotografiet, var frk. Erichsen. Hun satt intetanende på sin vante plass og bad sin rosenkrans.

Det var helt riktig at bildet ble nettopp slik, for uten henne ville det ha manglet noe. Kirken og frk. Ebba var i vår bevissthet likesom vokset sammen. Om det snødde eller stormet — om hun ble eldre og skrøpeligere, hun var på plass når klokken ringte til gudstjeneste. Jeg kunne godt si: «Ta det nå litt mer med ro, De er ikke noen ungdom lenger.» Det hjalp lite, for neste morgen eller ennå samme kveld var hun likevel på pletten. «Det er så rart», pleide hun å si. Med «rart» mente hun å sitte hjemme mens andre var i kirken. Slik har hun vært et langt liv igjennom. Hennes aller siste besøk var i kirken og prestegården. Fire timer senere var hun død.

I ganske ung alder fant hun veien til moderkirken. P. Noyrey opptok henne i 1888. Siden den dag har hun, tror jeg, bare hatt én stor interesse: kirken. I en menneskealder var hun sammen med sin søster drivfjæren ved alle tiltak og tilstelninger i St. Pauls menighet. Hele sin fritid, sine rike evner, sitt uoppslitelige humør og alle sine krefter brukte hun for å glede andre og fremme Guds sak.

I fulle femti år var hun bokholderske i samme firma. Hun ble da også påskjønnnet med Kongens fortjenstmedalje. Det fortelles at firmaet engang tok en revisor, det hørte likesom med til en moderne bedrift. To år kom mannen og gjennomstøvet hennes bøker uten å finne den ringeste antydning til en feil eller unøyaktighet. Da skal han ha oppgitt å komme tilbake så lenge frk. Ebba var der på kontoret.

Med sitt vinnende vesen hadde hun vunnet seg mange

venner. Karakteristisk er at hennes siste ærend var å komme med en liten gave. En stor sorgeskare overvar rekviemessen og fulgte henne til graven.

G. G.

*

Jeg vil nytte dette høve til å rette på en feil som for et år siden har sneket seg inn i en minneartikkel.

Jeg skrev om Rolf Bonnevie (1945, s. 102) at noen av hans siste ord var: «Jeg har mot til å dø, men ikke til å leve.» Der burde ha stått: «Jeg har kraft til å dø, men ikke til å leve.»

Det er bare ett ords forskjell, men nettopp dette ene ord utgjør meget. Den tapre gutten som døde i Natzeweiler, har krav på denne rettelse fra min side.

G. G.

Hans Høyærverdighet Biskop Dr. J. O. Smit

kan den 15. aug. fk. feire sitt 40-års prestejubileum. Idet bladet går i pressen erfarer vi at Biskopen vil tilbringe jubileumsdagen i Holland, og for de mange som sikkert vil slutte seg til gratulantenes rekke, tillater vi oss indiskresjonen å bringe jublantens postadresse:

Bisschoppelijk Paleis, Maliebaan 40, Utrecht, Nederland

I redaktørens fravær anmodes en om å henvende seg til pastor Hansteen-Knudsen i redaksjonelle anliggender.

Hec hjemme — —

Porsgrunn. H. H. Biskopen har oppnevnt et kirkeråd for Vår Frue menighet i Porsgrunn. Som de første medlemmer av rådet er oppnevnt for et tidsrom av 3 år: ingeniør Guttorm Nergaard, formann Georg Weber, kjøpmann C. Hugo Weber og stortingsmann Carl P. Wright.

Lynedslag i Vår Frue kirke. Under det voldsomme tordenvær for noen uker siden slo lynet ned i Vår Frue kirke og anrettet en del skader ved interiøret og kirketaket.

— — og derute

SAMBANDSSTATENE FAR SIN FØRSTE HELGEN: St. Frances Xavier Cabrini. Som tidligere meldt i «St. Olav» skulle Mother Frances Xavier Cabrini bli kanonisert i St. Peterskirken i Rom 7. juli sammen med et par andre som var kalt til alterets ære. Den innsats Mother Cabrini har gjort for sine medmennesker i et moderne land i en tid så nær opp til vår egen, frister oss til atter å presentere henne for norske katolikker nå da hennes heroiske virke til Guds ære på jorden har fått Kirkens høyeste testimonium. Kanonisasjonen som foregikk under det særegne praktfulle ceremonielle fant sted i nærvær av en lang rekke kardinaler, omkring hundre biskoper, og corps diplomatique med bl. a. Mr. Myron Taylor, president Trumans personlige representant ved den Hellige Stol sammen med den apostoliske delegat til U.S.A. og mange kirkelige, militære og sivile amerikanske gjester. Et større antall av Mother Cabrinis ordenssøstre, Jesu Hjerter misjonsøstre, var kommet fra mange land for å hylde sin grunnlegger, deriblant en kontingent fra London.

Tross hennes enorme arbeid, var Mother Cabrini en enkel og sart kvinne, karakterisert av en amerikaner som kjente henne som « en energisk liten kvinne med et lysende ansikt og store brune øyne ». En av hennes biografier forteller hvordan New Yorks politibetjenter ærbødig løftet hånden til luen når «denne lille italienske nonnen» uredde våget seg inn i mørke kvartaler der de ikke torde gå alene. Hun var født i landsbyn Sant' Angelo Lodigiano i Lombardiet den 15. juli 1850 som den yngste av femten barn. Hun utdannet seg som lærerinne. Senere fikk hun overlatt et hjem for foreldreløse barn, og hennes innsats var så betydelig, at da hun hadde bestemt seg for å bli nonne, bad biskopen av Lodi

hennes å grunnlegge sin egen orden istedetfor å tre inn i en annen.

Således ble «Instituttet for Jesu Hjertes misjonsøstre åpnet» i november 1880 i et ubeboet fransiskanerkloster i Codogno. Ni år senere lå hun med planer om å åpne et misjonsvirke i China, men da pave Leo XIII fikk nyss om dette, bad han henne istedet å dra til Sambandsstatene, der de italienske emigranter strømmet til i stort antall og trengte hårdt til omsorg. Hun nådde New York og leiet et lite hus der hun til å begynne med tok seg av to foreldreløse barn. Dette var starten til en uavbrutt gjerning i 28 år med organisasjon og utbygning. I denne tiden krysset hun Atlanterhavet 24 ganger og reiste tusener av mil i Nord-, Central- og Sør-Amerika mens hun grunnla skoler, sykehus, waisenhus og klostre. Da hun døde i Chicago 1917, hadde hun grunnlagt 67 stiftelser, og hennes institusjon drev på i 8 land i den nye verden og i Europa. Hun ble gravlagt på kirkegården til det novitiat hun hadde grunnlagt i New York, og ved sin beatifikasjon ble hennes jordiske rester overført til et skrin i Cabrini High School, New York City.

Mother Cabrinis kanonisasjonsprosess er i grunnen gått hurtigere enn kirkerettens § 2101 forutser, men likevel kan det ikke tales om noen «rekord»; for den hellige Therese av Lisieux ble kanonisert på kortere tid, nemlig bare 52 år etter at hun var født.

Mother Cabrini er den første borger av *Sambandsstatene* som er blitt helgenkåret, men er den femtende *amerikanske* borger. Blant disse kan nevnes st. Isaac Jogues, st. Jean de Brebeuf og deres seks martyrbrodere, franske jesuitter som ble myrdet av Iroquois-indere og kanonisert 1930; dessuten st. Peter Claver som døde i Peru, st. Rosa av Lima, den første amerikansk-født helgen og st. Philip of Jesus, vernehelgen for Mexico City.

DET ER IKKE SA GREIT! Ifølge Dagens nyheteres korrespondent meldes nylig fra Malmø at biskop Edvard Rohde har holdt spesialvisitas i Osby menighet. Han skulle nærmere orientere seg om de forestillinger som både tidligere og i det senere er blitt gjort fra en del menighetslemmer mot kyrkoherden dr. Gunnar Rosendahl fordi han hadde innført katolske ceremonier i gudstjenesten.

Det var kyrkoherde Rosendahl selv som hadde begjært visitasen, og ca. 20 menighetslemmer hadde høve til å holde fram sine synspunkter for biskopen. Denne slo fast at det ikke direkte kunne påstås at kyrkoherden drev med katolsk lære, men en ble enig om visse modifikasjoner. Således kom en overens om at røkelse ikke skulle brukes i Osby kirke og at prosjoner bare skulle anordnes ved vigsel og gravferd, søndagsskole og tidebonn, men dog unntagelsesvis ved høymessen, f. eks. ved konfirmasjon.

Det ble sett å stri mot økumenisk toleranse å forby korsegnet (!), som flittig ble brukt av dr. Rosendahl. «Korstecket er ej en spesiell katolsk ceremoni, utan användes i våra nordiske systerkyrkor, men det bør brukas med måtta och återhållsamhet.» En av forestillingene som er gjort mot kyrkoherde Rosendahl gjelder at han har innført skriftemålet. «Med detta ord betecknas stundom det enskilda skriftermålet, och det framhålls at själva ordet bikt ej får skymma det evangeliskt betydelsefulla som finns i kyrkohandbokens föreskrifter om formen för det enskilda skriftemålet». Sluttelig ble bestemt at legmenn ikke uten særlig tilstand fra biskopen «användas som medhjälpare vid högmässan».

Etter henstilling fra to medlemmer av kirkerådet ble det videre fattet vedtak om at kyrkoherden ikke fortsatt skulle be i kirken for paven og katolisismen. Derimot skal dr. Rosendahl ifølge kirkerådets vedtak avholde seg fra stadig å fordømme menighetslemmer som ikke flittig nok går i kirken. Hans stadige «ve» over Osby menighet skremmer bort folk i stedet for å dra dem til kirken, heter det.

Refleksjonene gjør seg selv ...

STORLAGEN CEREMONI I COLOMBES NÆR PARIS. På sportstadionen i Colombes ble der natten fra 29. til 30. juni feiret samtidig to hundre hl. messer under forsete av erkebiskopen av Paris, Kardinal Suhard. De forrettede prester var de 200 sokneprester av Paris erkebispedømme. 80 000 mennesker var til stede, hvorav halvparten gikk til alters. Alle sammen måtte gå hjem til fots ved gudstjenestens slutt kl. 3 om natten, da all kommunikasjonsmidler var stoppet. Colombes ligger ca. 8 km. utenfor Paris.

SYRISKE KRISTNE I FARE. Som kjent har Frankrike trukket seg definitivt ut av Syria, noe som verdenspressen hilste med begeistring. Derved er de syriske katolikker kommet i en meget vanskelig stilling. Størstedelen av den syriske befolkning er muhamedanere, nemlig 1 800 000 av de 3 millioner innbyggere. Blant disse er det en minoritet på kristne, hvorav 210 000 tilhører den skismatiske kirke og 350 000 er forenet med Rom. Disse orientalske katolikker tilhører maronitterne, melchiterne, vest-syrerne og armenierne. Hvordan skal det nå gå dem uten beskyttelse fra Frankrike? Muhamedanere kom lenge før krigen med trusler mot de kristne. Er disse alvorlig ment, betyr det en stor fare for kristendommen i Syria.

Erkebiskopen av Baal-bech, Mgr. Malouf skriver:

«Her har foregått gjennomgripende politiske forandringer, men jeg tror ikke at de vil tjene kristendommen. England har påtvinget oss selvstendighet, noe som kan få katastrofale følger for de kristne. Frankrike trekker seg tilbake, og muhamedanerne samler seg. Pan-arabisme mener ikke annet enn pan-islamisme d.v.s. muhamedanernes overherredømme. Aviser og radio taler om en arabisk liga, et arabisk forbund, som skal omfatte Egypt, Syria, Palestina, Libanon, Irak, Trans-Jordania og Arabia. Det orientalske problem reiser seg på ny, men det er blitt mer komplisert på grunn av sionismen i Palestina og russiske aspirasjoner i den nærmeste Orient.

I Syria er korsveien allerede begynt for de kristne: Alle skoler som styres av fremmede, m.a.o. alle katolske skoler, er blitt stengt av regjeringen.»

For tiden underhandler republikken Libanon med Rom om konkordatet. En håper at forhandlingene bringer gunstig resultat, da det er det eneste som i framtiden kan beskytte de kristne i Syria.

KARDINAL INNITZER opplyser at for å bygge opp igjen Stefansdomen i Wien vil der behøves 10 år og omkostningene vil beløpe seg til ca. 7 millioner schilling.

VATIKANET: PAVEORD OM PRESSEFRIHETEN. Torsdag den 11. juli har *Pave Pius XII* mottatt i audiens en gruppe sjefer og redaktører for en rekke amerikanske nyhetsbyråer og aviser som for tiden studerer de forskjellige allierte tiltak i Europa. Ved dette høve holdt Paven en tale, der han, etter å ha understreket nødvendigheten av pressefriheten, tilføyet: *Pressefriheten i likhet med all annen frihet, enten den gjelder handling, ord eller tanke, har sine grenser. Den tillater ikke å utlevere til publikum det som er ondt, det som er erkjent som falskt eller det som er uttenkt ene og alene for å tære på og rive i stykker individenes moralske og religiøse struktur, freden og forståelsen mellom nasjonene. Pressefriheten burde være et vern for menneskene mot faren for å bli lenket inne i materialistiske og egoistiske interesser, så at den kan fullbyrde sin rosverdige misjon å holde sannheten fram og forfekte rett og rettferd. Den første betingelse for en slik frihet er naturligvis å ha adgang til selve sannheten.*

Erfaringen har ofte vist at i d et lange løp gagnar det ikke det godes sak å forvrengte fakta. Verden vil aldri bli trukket ut av den mørke av umenneskelig lidelse og urettferdighet som den er kommet opp i, så lenge mistro, forakt og ubluferdige ambisjoner dekker over sannheten for dem som har rett til å kjenne den til beste for alle; og ikke minst folkets brede lag har her sine rettmessige krav. (A.F.D.)

FRANKRIKE: KATOLSK PRESSE FAR HONNØR. Det franske utenriksdepartement gav nylig en mottakelse på Quai d'Orsay til ære for medlemmene av Commission Permanente des Directeurs de Journaux Catholiques (Den internasjonale permanente kommisjon for redaktører av katolske blad) som ble dannet i 1928 og reorganisert i 1936. Kommisjonen hadde møttes i Paris sist i juni måned, med representanter fra Belgia, Frankrike, Storbritania, Ungarn Italia, Luxemburg, Holland, Polen, Sveits og U.S.A. Statsminister Bidault hadde til hensikt å motta deltakerne i utenriksministeriet, men måtte la seg representere av sin kabinetsjef. Denne hyllet «den eminente rolle som de kristne hadde spilt i motstandsbevegelsen i alle land», og framhevet særlig *La Croix* som under ledelse av Abbé Merklen hadde prestert å opprett holde «en skjult virksomhet i all åpenhet» under nazi-okkupasjonen, et eksempel som ikke bare var til ære for den franske presse, men for hele den verdensomspennende kristelig inspirerte presse.

Sykehusutstyr og rekvisita.

Gaze
Bomull
Luftputer
Bekken
Hansker
Briller etc.

Elektromedicinsk avdeling
Røntgen, Film (Gevaert)

Innhent tilbud.

Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7^I og 11^{II} etg.

Telf. 14182-26539.; Telegr.adr. Varehuset.

Didrik Frøshaug

Bygg & Tømmermester

Utfører all slags tømmer- og
byggerarbeider

Innhent anbud

Nils Juelsgt. 49. Telefon 48178

Stemmebruk, Oplesning

Behandling av talefeil

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 62373. — Joo. Aalagt. 16 III

Min kjære søster

Ebba Erichsen

døde, styrket med kirkens
nådemidler den 20. juli og ble
begravet fra St. Paulskirke den 25.
Hun anbefales i våre trosfellers
forbønn.

Anna Erichsen,
St. Fransiskus hvilehjem
Nygårdsgate, Bergen.

Menighetspleiens kontor

er lukket i ferien.

Da det nå er mange nye som
ønsker å abonnere på «St. Olav»,
bes gamle abonnenter å innsende
kontingenten om stopp vil unngås.

St. Olavs Forlag og Ekspedisjon
er lukket til 5. august.

Redaksjonen: Pastor I. Hansteen
Knudsen, Akersvegen 5 III.

Norsk Katolsk Ungdomsvern for kvinner

Gjørstadgt. 8.

Kontortid hver dag fra kl. 10—12.

Arbeidsformidling. Veiledning m. h. t. utdanning, reiser
osv. «Reisefører» utdeles. — I hospiset erholdes losji
for kortere tid. Kr. 1.— pr. døgn.

Gi dine brukte frimerker
til Katolsk Ungdomsvern, Gjørstadgt 8 — eller
St. Olavs ekspedisjon.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 23 743.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedi-

sjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt in-

nen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være inn-

sendt innen fredag aften.

Ved

ischias og reumatisme
forsøk

W. Stones' olier.

Fåes på alle apotek. Flasker à 125 g Kr. 2,15 inkl. oms.-avgift

As FARMACEUTISK INDUSTRI - OSLO

St. Olavs Forlag

Akersveien 5 I

Pater Boers: «Katolsk praksis». Kr. 7,00.

Fåes også hos Cammermeyers og Concentra, Akersgt. 61.

Pater Lutz: «Kjenn din religion» Kr. 6,00.

Tidligere utkommet:

Pastor Sund: «Nærmere Gud». Kr. 1,50.

Pater Leo van Eekeren: «Det kristelige ekteskap og cølibat.» Kr. 1,00.

«Bønnebok for katolske kristne.» Kr. 7,50.

Pater Thorn: «Kristen enhet.» Kr. 1,00.

Pater Dr. J. van der Burg: «Det katolske trosprinsipp sammenliknet med det protestantiske.» Kr. 2,50.

«Det bibelske Skriftemål.» Kr. 1,00.

Dessuten flere opplysende brosjyrer, samt katolske skolebøker.

Stadig mer etterspurt er

Pater Boers' bok:

KATOLSK PRAKSIS

Kr. 7,00

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 25 085 - 25 223

til buljong
supper, sauser
og stuinger.

NOREX SUPPE
KRAFT

Buljongpulver og ekte kjøttekstrakt

T. S. Jacobsen Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 32 334, 32 246

Privat 58 550, 94 372

**Kjøp katolsk
Bønnebok
kr. 7,50**

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1764

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

